

ชื่อภาคินพนธ์ : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุข
ในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า อำเภอตาลชุม
จังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อผู้เขียน : ศศิธร คงสกุล

ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาลังคม)

ปีการศึกษา : 2545

การศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า อำเภอตาลชุม จังหวัดอุบลราชธานี ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 4 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ของอาสาสมัครสาธารณสุข เขตอำเภอตาลชุม จังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อศึกษาปัจจัยทางประชากรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ของอาสาสมัครสาธารณสุข เขตอำเภอตาลชุม จังหวัดอุบลราชธานี 3) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความรู้ ทักษะเกี่ยวกับโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุข เขตอำเภอตาลชุม จังหวัดอุบลราชธานี 4) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ของอาสาสมัครสาธารณสุข เขตอำเภอตาลชุม จังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่ปฏิบัติงานในชุมชนเขตอำเภอตาลชุม จังหวัดอุบลราชธานี โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 140 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t -test และ F -test

ผลการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุ 41-50 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนต้น มีสถานภาพทางสังคม เข้ามาเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข ได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมชาวบ้าน มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน 6-10 ปี ได้รับการอบรมด้านความรู้เกี่ยวกับโครงการ

หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เคยได้รับข่าวสาร เกี่ยวกับโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า จากหอกระจายข่าว

2. อาสาสมัครสาธารณสุขมากกว่าครึ่งมีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง
3. อาสาสมัครสาธารณสุขมีทัศนคติต่อโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในระดับไม่แน่ใจ
4. อาสาสมัครสาธารณสุข มีส่วนร่วมในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในระดับมาก พบว่า อาสาสมัครสาธารณสุขมีส่วนร่วมมาก ในด้านการสนับสนุน การดำเนินการ การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย และมีส่วนร่วมระดับปานกลาง ในด้านการติดตามประเมินผล
5. เพศ อายุ การได้รับการอบรมสัมมนา ระยะเวลาการเป็น อสม. เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ส่วนการศึกษา สถานภาพทางสังคม วิธีการได้รับการคัดเลือกเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข การได้รับข้อมูลข่าวสาร ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ทัศนคติต่อโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เป็นปัจจัยที่ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
6. ปัญหาอุปสรรค ได้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน และอาสาสมัครสาธารณสุข เน้นบทบาทผู้นำและสั่งการในการทำงาน ไม่มีความเข้าใจสภาพแวดล้อมภายในชุมชน

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ควรได้รับการอบรมสัมมนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เน้นการมีส่วนร่วมกับประชาชนภายในชุมชนโดยใช้เวทีประชาคมเพื่อสะท้อนทัศนคติและสังคมต่อพฤติกรรมของประชาชนในการสร้างสุขภาพของตนเอง
2. ควรมีการประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ผู้นำท้องถิ่น อาสาสมัครสาธารณสุขและประชาชนเพื่อความรู้ความเข้าใจและเห็นความสำคัญของโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
3. พัฒนาแหล่งข้อมูลข่าวสารที่เป็นสื่อกลางภายในชุมชน คือ หอกระจายข่าว เป็นเวทีในการสร้างฐานรากของชุมชนให้เข้มแข็ง รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับโครงการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าได้เป็นอย่างดี

Title of Research Paper : Factor Influencing the Participation of Village Health Volunteers
in the Universal Health Insurance Project, Tansoom district,
Ubonrachathani province

Author : Sasithorn Kongsakul

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2002

This study aimed to 1) study the level of participation in Universal Health Insurance Project of village health volunteers in Tansoom district, Ubonrachathani province; 2) investigate the demographic factors that effect the participation in Universal Health Insurance Project of village health volunteers in the study area; 3) examine the factors on knowledge and attitude regarding the Universal Health Insurance Project that influence the participation of these volunteers; and 4) to explore the problems and constraints effecting the participation in Universal Health Insurance Project of village health volunteers in Tansoom district of Ubonrachathani province.

The samples in this study obtained from purposive sampling of 140 village health volunteers working in the communities of Tansoom districts in Ubonrachathani province. Constructed questionnaires were used for data collection. Data analysis was made by percentage distribution, mean, standard deviation, t-test, and F – test.

Results

1. Most of the sample are males, aged between 41 – 50 years, with primary level of education. Their social status is village health volunteer through selection by the villagers. The duration of service is 6 – 10 years. These volunteers had been trained about the Universal Health Insurance Project, and received information about the project from the village information distribution center.

2. More than half of these volunteers had moderate level of knowledge and understanding about the Universal Health Insurance Project.

3. These village health volunteers had uncertain level of the attitude towards Universal Health Insurance Project.

4. The village health volunteers had high level of participation in Universal Health Insurance Project in particular of supporting, implementing, selecting of the target groups, while having moderate level of participation in monitoring and evaluation activities.

5. Sex, age, training experience, duration of being village health volunteers are factors associating with their participation in Universal Health Insurance. However, education, social status, method of being selected as village health volunteer, receiving information, knowledge and understanding about the project, attitude towards the project, are factors that have no influence on the participation in Universal Health Insurance Project.

6. The problems and constraints were due to the behavior of personnel and village health volunteers that mostly took leader and directive roles without understanding the community environment.

Recommendations

1. Village health volunteers should continue and further their training to enhance their knowledge and understanding about the Universal Health Insurance Project emphasizing on their participation with the people through public community in order to reflect the people's attitude and behavior in building their own health.

2. It should emphasized on close coordination among health personnel, community leaders, village health volunteers, and the people so that they would understand and realize the importance of Universal Health Insurance Project.

3. Village health information distribution center should be developed as a main source of information and communication within the community, and also serves to strengthen community base as well as to disseminate the knowledge on Universal Health Insurance Project.